

Uchwała nr 19/2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 23 lutego 2024 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr LXII/388/2024 Rady Gminy Słupia z dnia 27 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia szczegółowych zasad i trybu udzielania dotacji na prace związane z ochroną zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka – Prezes Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Iwona Kudła, Ewa Midura, Zbigniew Rękas, Monika Różycka (sprawozdawca), Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) po zbadaniu w dniu 23 lutego 2024 r. uchwały nr LXII/388/2024 Rady Gminy Słupia z dnia 27 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia szczegółowych zasad i trybu udzielania dotacji na prace związane z ochroną zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków

stwierdza nieważność ww. uchwały z powodu naruszenia art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702) oraz art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.).

Uzasadnienie

Uchwała nr LXII/388/2024 Rady Gminy Słupia z dnia 27 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia szczegółowych zasad i trybu udzielania dotacji na prace związane z ochroną zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 31 stycznia 2024 r. i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

W dniu 23 lutego 2024 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przeprowadziło badanie nadzorcze tego aktu.

O powyższym terminie posiedzenia Kolegium powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego, z pouczeniem stosownie do treści art. 18 ust. 3 ww. ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. W posiedzeniu Kolegium uczestniczył Sekretarz Urzędu Gminy Słupia.

W toku postępowania nadzorczego Kolegium stwierdziło w przedmiotowej uchwale istotne naruszenie prawa, które stanowiło podstawę do stwierdzenia jej nieważności w całości.

U podstaw tego rozstrzygnięcia znajdują się niżej opisane ustalenia faktyczne i prawne.

Przedmiotową uchwałą nr LXII/388/2024 Rada Gminy Słupia określiła zasady udzielania dotacji na realizację zadań inwestycyjnych polegających na ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

W §7 ust. 1 i 2 ww. uchwały Rada Gminy Słupia postanowiła:

„§ 7.1. W przypadku dofinansowania stanowiącego pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, pomoc taka może być udzielona jako:

1) pomoc de minimis na warunkach określonych w szczególności w rozporządzeniu Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.U. UE. L z 2023 r. poz. 2831).

2) pomoc inwestycyjna na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, do której mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Komisji (UE) 2023/2832 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Gmina Słupia udzielając pomocy dokonuje oceny warunków dopuszczalności pomocy oraz jest odpowiedzialna za wykonywanie innych zadań podmiotów udzielających pomocy, o których mowa w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 702), w szczególności zobowiązana jest do odbierania od podmiotów ubiegających się o udzielenie pomocy de minimis:

1) informacji określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz. U. poz. 311, z 2013 r. poz. 276 oraz z 2014 r. poz. 1543).”

Projekt uchwały Rady Gminy Słupia w sprawie przyjęcia szczegółowych zasad i trybu udzielania dotacji na prace związane z ochroną zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków został zgłoszony Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismami z dnia 15 i 23 stycznia 2024 r. poinformował o możliwości udzielenia pomocy podmiotom prowadzącym działalność w zakresie rolnictwa lub rybołówstwa albo wykluczenia możliwości udzielenia takiej pomocy. Przedmiotowa uchwała nr LXII/388/2024 nie przewiduje udzielenia pomocy podmiotom prowadzącym działalność w zakresie rolnictwa lub rybołówstwa.

Natomiast Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pismami znak DMP-1.530.102.2024 z dnia 18 stycznia 2024 r. oraz znak DMP-1.530.126.2024 z dnia 23 stycznia 2024 r. przedstawił zastrzeżenia do projektu uchwały, które częściowo zostały uwzględnione w przedmiotowej uchwale. Prezes UOKiK złożył m.in. zastrzeżenie o treści: „... w przypadku programu pomocowego przewidującego udzielenie pomocy w ramach wyłączeń grupowych wymagane jest zawarcie w nim warunków zgodnych z art. 53 rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem

wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz uzyskanie opinii Prezesa UOKiK na podstawie art. 12 ustawy o pomocy publicznej. Wniosek o wydanie opinii powinien być przygotowany zgodnie z art. 13 ustawy. Jeśli natomiast zdecydują się Państwo, że w ramach programu pomocowego będzie udzielana jedynie pomoc de minimis, ww. przepis projektu uchwały należy usunąć.”.

Kolegium Izby stwierdza, że ww. zastrzeżenie Prezesa UOKiK nie zostało uwzględnione w treści przedmiotowej uchwały Nr LXII/388/2024, bowiem dla pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, wskazano, że mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Komisji (UE) 2023/2832 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zamiast rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

W związku z powyższym Kolegium wskazuje co następuje.

W odniesieniu do badanej uchwały należało spełnić wymogi proceduralne określone w art. 7 ust. 3 ww. ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zgodnie z którymi projekt programu pomocowego (w tym przypadku projekt uchwały) przewidujący udzielanie pomocy de minimis podlega zgłoszeniu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który w terminie 14 dni może przedstawić zastrzeżenia dotyczące przejrzystości zasad udzielania pomocy. Zastrzeżenia te organy jednostek samorządu terytorialnego powinny uwzględniać podejmując uchwałę dotyczącą udzielenia pomocy de minimis.

Określenie zasad udzielania dotacji na realizację zadań inwestycyjnych polegających na ochronie zabytków i opiece nad zabytkami o treści zawartej w uchwale nr LXII/388/2024, nie uwzględniającej wszystkich zastrzeżeń Prezesa UOKiK, mogło w konsekwencji prowadzić do przyjęcia wadliwego merytorycznie aktu ustanawiającego program.

W związku z powyższym Kolegium Izby stwierdza, że podjęcie przez Radę Gminy Słupia przedmiotowej uchwały nr LXII/388/2024 nastąpiło z naruszeniem art. 7 ust. 3 ww. ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej skutkujące koniecznością orzeczenia nieważności danego aktu w całości.

Kolegium Izby wskazuje ponadto, że w §13 ust. 2 uchwały nr LXII/388/2024 postanowiono, iż:

„ Umowa o udzielenie Dotacji określać będzie co najmniej:

- 1) szczegółowy opis zadania, w tym cel, na jaki Dotacja została przyznana oraz termin jego wykonania;
- 2) wysokość Dotacji udzielonej podmiotowi wykonującemu zadanie i tryb płatności;
- 3) termin wykorzystania Dotacji,
- 4) tryb kontroli wykonania zadania;
- 5) termin i sposób rozliczenia udzielonej Dotacji,
- 6) termin zwrotu niewykorzystanej części Dotacji;
- 7) zasady promocji."

Zdaniem Kolegium RIO w Kielcach Rada Gminy Słupia określając ww. uchwale elementy umowy o dotację wykroczyła poza zakres upoważnienia wynikający z art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zawarta w tym przepisie norma kompetencyjna upoważnia organ stanowiący do określenia jedynie zasad udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru. Wyżej wskazany przepis nie stanowi więc materialnoprawnej podstawy określenia elementów umowy o udzielenie dotacji.

Dodatkowo wskazać należy, iż dotacje, o których mowa w uchwale nr LXII/388/2024 są dotacjami celowymi a zatem do umów o te dotacje ma zastosowanie art. 250 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.), zgodnie z którym zarząd jednostki samorządu terytorialnego, udzielając dotacji celowej, w tym jednostce sektora finansów publicznych, w przypadku gdy odrębne przepisy lub umowa międzynarodowa nie określają trybu i zasad udzielania lub rozliczania tej dotacji, zawiera umowę, która określa w szczególności:

- 1) wysokość dotacji, cel lub opis zakresu rzeczowego zadania, na którego realizację są przekazywane środki dotacji;
- 2) termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego;
- 3) termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji oraz termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji celowej, z tym że termin ten nie może być dłuższy niż terminy zwrotu określone w niniejszym dziale.

Skoro art. 250 ustawy o finansach publicznych reguluje kwestie związane z umową dotacyjną to organ stanowiący j.s.t. nie posiada kompetencji w zakresie określania elementów tej umowy w akcie prawa miejscowego ani tym bardziej do modyfikowania uregulowań wynikających z ww. ustawy. Oceniając zgodność z prawem treści §13 ust. 2 przedmiotowej uchwały Kolegium RIO w Kielcach stwierdziło naruszenie art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ponadto Kolegium Izby zwraca uwagę na wewnętrzną niespójność zapisów uchwały zawartych w §3 ust. 2, gdzie postanowiono, że „Dotacja w ramach Programu może być udzielona w jednej z trzech kategorii...”, a w punktach 1 i 2 wskazano jedynie dwie kategorie kwotowe.

Mając powyższe na uwadze Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
Damian Grzelka